Web-technológia Cascading Style Sheets

Dr. Hatwágner F. Miklós

Széchenyi István Egyetem, Győr

https://github.com/wajzy/GKxB_INTM049.git 2020. március 17.

CSS: Cascading Style Sheets

- ≈ lépcsőzetes/sorba kapcsolt stíluslapok
- formázás, megjelenés leírásának elválasztása a tartalomtól (HTML), előnyei:
 - külön fájlban tárolható, ami több weboldalhoz is használható, így csökken az összesített kódméret,
 - egységessé válik ezen oldalak megjelenése,
 - egymástól függetlenül, egyidejűleg lehet szerkeszteni a formát és a tartalmat,
 - gyorsabban módosítható a megjelenés, mert csak egy helyen kell változtatni,
 - hatékonyabbá válik a gyorstárazás,
- különféle médiára eltérő formázás lehetséges (pl. képernyő, nyomtatás)
- a CSS ereje
- hivatalos W3C oldal

Elavult módszer (htmlFormazas.html)

Formázás HTML elemekkel és CSS-sel

Formázás CSS-sel (cssFormazas.ht ml)

Formázás CSS-sel (cssFormazas.css)

```
1   .kiemelt {
2    font-size: |arger;
3    font-style: italic;
4 }
```

```
Szelektor (selector)

.kiemelt {
    font-size: larger;
    font-style: italic;
}

Tulajdonság (property)
```

Deklaráció sablonja

```
szelektor {
  tulajdonság1: érték(ek);
  tulajdonság2: érték(ek);
  ...
  tulajdonságN: érték(ek);
}
```

Szelektor

Mit akarunk formázni?

Tulajdonság

Milyen tulajdonságán változtassunk?

Érték

Milyen legyen az új állapot?

Megjegyzések a CSS-ben:

- /* megjegyzes */
- végleges kódból célszerű elhagyni
- Lehet több soros is

CSS ellenőrző

```
HTML elem neve
   p { font-style: italic; }
Egyedi azonosító (id attribútum) alapján
   #lablec { font-size: 10pt; }
   Az id nem kezdődhet számjegy karakterrel!
Univerzális szelektor, mindenre illeszkedik
   * { font-size: smaller; }
```

Osztály (class attribútum alapján)

```
*.kisbetus { font-size: small; } /* bármilyen HTML elemhez */
.kisbetus { font-size: small; } /* bármilyen HTML elemhez, rövid
alak */
p.voros { color: red; } /* csak adott (pl. ) HTML elemhez */
A class értéke nem kezdődhet számjeggyel, de lehet egyszerre több, szóközzel
elválasztott értéke:
```

Apróbetűs piros bekezdés

Elemek csoportosítása

```
h1, h2, h3 { font-family: Arial; }
```

egyszeruSzelektor1.html

```
3
     <head>
       <title>Egyszerű szelektorok</title>
       <link rel="stylesheet" type="text/css"</pre>
                                               href="egyszeruSzelektor.css">
       <meta charset="utf-8" />
     </head>
8
     <body>
       <article>
10
         <header>
11
           <h1>Ma van a magvar informatika születésnapja</h1>
12
           Forrás: <a href="https://njszt.hu/hu/news"</pre>
               → /2020-01-21/ma-van-magyar-informatika-szuletesnapja">NJSZT</a>,
               \rightarrow <time datetime="2020-01-21,...00:00">2020. január 21.</time>
13
         </header>
```

egyszeruSzelektor1.html

→ sőbb honosodott meg a magyar nyelvben

egyszeruSzelektor1.css

```
1 h1, h2, h3, h4, h5, h6 {
2   font-family: Arial, Sans-Serif;
3 }
4 p { font-family: Garamond, "Times_New_Roman", Serif; }
5 a { color: navy; }
6 .forras {font-style: italic; }
7 .bevezeto { font-weight: bold; }
```

Ma van a magyar informatika születésnapia

Forrás: NJSZT, 2020, január 21.

A magyarországi informatika kezdete a első elektronikus számítóégi elekszülítéői eredeztehető. A szobányi mérető M-3-at szovjet tervek alapján épliették meg, a magyar szakembergárda pedig ezen kisérletezte ki, hogy mikint helete egy számítógépet a népgazdasági erdeketi szolgán dernőnők, és gazdasági számítánokara felhaszántá el-aktó attaktás atzámításati ellenőrtzéték vele.

A mintegy kétévnyi építést követően hivatalosan 1959. január 21-én átadott M-3 számítógépre a korabeli sajtóbeszámolóban még számológépként hivatkoztak, mert a számítógép szó később honosodott meg a magyar nyelvben.

Bár ún. nulladík generációs számítógépet már az M-3 előtt néhány évvel is építettek a Budapesti Múszaki Egyetemen, Kozma László MESz-1 nevű gépe még telefonközpontokban használatos elektromágneses relékből épült fel, az M-3-mal ellentében mén nem felelt mez a Neumann-elveknek, amelvek előínák, hogy egy számítósépnek telies egészében elektronikus móson kell működnie, és egy belső tárban kell tárolnia a nouramutasításokat.

A Magyar Tudományos Akadémia Kibemetikia Kutatócsoportjában megépített, elő generációs M-3-ast tudományos számításók emberneli gyorsabb végrehajtására tervezték. Noha a gép suspán misodperenként 30 számításí műveletet tudott elvégezni (mig a mai gépek processzorai escében már több tizezre millió utasítással számóltaturá. másodperenként) az M-3-a magyarmok révén igy is számos gyakortati feladatra használták fel. E gépen készült az épülő Erzedbet hid statikai számításárval kapcsolatos program, de például szállításá költségek optimalizálásáboz, részekekét vszámításokat is végezték valat.

Háromféle helyen lehet stílusokat megadni:

- Külső fájlban (css kiterjesztés, <link> elem)
- 2 A <head> elembe ágyazott <style> elemben. Csak akkor ajánlott, ha egyetlen HTML fájlt kívánunk formázni ezekkel a stílusokkal.
- 3 Soron belül: a HTML elemek style attribútumának értékeként. Ismét keveredik a tartalom a stílussal, ezért általában nem ajánlott a használata!

egyszeruSzelektor2.html

```
3
     <head>
       <title>Egyszerű szelektorok</title>
5
       <meta charset="utf-8"/>
       <style>
          p { font-family: Garamond, "Times_New_Roman", Serif; }
8
          a { color: navv: }
          .forras {font-style: italic; }
          .bevezeto { font-weight: bold; }
10
       </style>
11
12
     </head>
16
           <h1 style="font-family: Arial, Sans-Serif;">Ma van a magyar

→ informatika születésnapja</h1>
</h1>
```

Ha több előírás is vonatkozik ugyanannak az objektumnak a formázására, elsőként a forrás prioritása dönt (csökkenő sorrendben):

- soron belüli formázások
- külső és belső (<link>, <style> elemek) formázások
- 3 böngésző alapértelmezése

Azonos prioritás (pl. két külső stíluslap) esetén a később betöltött szabály felülírja a korábbit.

utkozes1.html

utkozes1.css

p { color: blue; }

Első bekezdés.

Második bekezdés

utkozes2.html

utkozes1.css

```
p { color: blue; }
```

Első bekezdés.

Számtalan dolognak beállítható a színe CSS tulajdonságokkal, pl.:

color

Szöveg írásszíne

background-color

Háttérszín

Szín, mint a tulajdonság értéke megadható:

kulcsszavakkal

Pl. red (vörös), green (zöld), blue (kék), white (fehér), black (fekete), ... 140 szabványos színkód

Hexadecimálisan, RGB összetevőkkel

Pl. narancsszín: #ff7f00, ahol # jelzi a 16-os számrendszerbeli alakot, ff a vörös (Red), 7f a zöld (Green) és 00 a kék (Blue) összetevő intenzitása 8 biten előjel nélkül, fixpontosan. Additív színkeverés.

rgb() függvénnyel

rgb(red, green, blue), ahol mindhárom összetevő lehet 0-255 közötti decimális egész, vagy 0-100%. Pl. rgb(255,0,0) vagy rgb(100%, 0%, 0%) vörös színt eredményez.

rgba() függvénnyel

rgb(red, green, blue, alpha), ahol a színösszetevőket egy átlátszóság érték követi ([0, 1]).

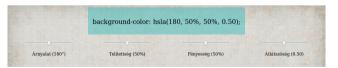
szinek1.html

hsl() függvénnyel

hsl(hue, saturation, lightness), ahol hue az árnyalat, [0, 360] fok közötti elfordulás a színkeréken. Pl. 0° a vöröshöz, 120° a zöldhöz, 240° a kékhez tartozik. saturation a telítettség, százalékban. A 0% a színinformáció hiányát (szürkeség) jelzi, 100% a teljes színezettséget. lightness a fényesség, szintén százalékban. A 0% mindig fekete, a 100% mindig fehér színt ad.

hsla() függvénnyel

A fentiek kiegészülnek átlátszósággal.

szinek2.html

Induljon ki a szinezes.html fájlból!
Kapcsolja ezt össze egy külső stíluslappal,
majd érje el, hogy a jobb oldali ábrának
megfelelő színekben pompázzon! Próbáljon
minél több féle szín megadási módszert
alkalmazni! Törekedjen a lehető
legtömörebb CSS szabályok megalkotására!

szinezes-mo.html, szinezes-mo.css

Az első szintű címsorok legyenek barnák!

Ez a bekezdés legyen vörös!

Ez pedig zöld, de az utolsó szava legyen viágoszöld!

Az első szintű címsorok legyenek barnák!

A második és harmadik szintű címsorok legyenek kékek!

Ez egy szürke stílusú bekezdés.

Ez itt egy harmadik szintű címsor.

Ez is szürke.

Ennek meg a háttere legyen citromsárga!

HTML elemek hátterével kapcsolatos tulajdonságok:

background-color

A háttér színe. Alapértelmezetten transparent, azaz átlátszó.

background-image

Háttérkép, amivel alapértelmezés szerint kicsempézi az elem teljes területét (margókat nem). Alapértéke none, nincs háttérkép. Az url() függvény paramétereként adható meg a képfájl, pl.

background-color: url("hatter.png");

Megadhatók színátmenetek is.

A szöveg maradjon olvasható a háttéren!

background-repeat

Háttérkép csempézési iránya

- repeat mindkét irányban, túlnyúló részek levágásával, alapértelmezés
- repeat-x csak vízszintesen
- repeat-y csak függőlegesen
- no-repeat csak egyszer, alapértelmezetten a bal felső sarokban
- round torzítja a képet a vágás elkerülésére
- space csak annyiszor ismétel, ami vágás nélkül elfér, közöttük helyet hagy

Két érték megadásakor az első a vízszintes, második a függőleges irányra vonatkozik.

background-repeat:

- Mindkét irányban csempéz (repeat)
- Vízszintesen csempéz (repeat-x)
- Függőlegesen csempéz (repeat-y)
- Csak egyszer jelenik meg (no-repeat)
- Elosztja térközökkel (space)
- Torzít (round)

hatter.html

background-position

lgazítás, a *vízszintes* és a *függőleges* pozíciót várja. Ha egyet kap, a másik center lesz.

- Függőlegesen: left, center, right
- Vízszintesen: top, center, bottom
- Mindkettőnél lehet százelékot, vagy egyéb CSS mértékegységet (pl. képpont) használni.

pozicio1.html

```
p {
         background—image: url("css3.svg");
8
9
         background-size: 10%:
10
         background-repeat: no-repeat;
11
15
      <h1>Balra fent</h1>
16
      Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit.
24
      <h1>Jobbra | ent</h1>
25
      Aenean ut suscipit
37
      \langle h1\rangleKözépen\langle h1\rangle
38
      Ut semper, ante pretium
53
      <h1>Jobb alsó saroktól 10%-ra</h1>
54
      Lorem ipsum dolor sit
```

background-attachment

- scroll a háttér együtt gördül az oldallal, alapértelmezés
- fixed rögzített háttér
- local az elem tartalmával együtt gördül a háttér

A logo mindig a jobb alsó sarokban: rogzites1.html

Két bekezdés között kilátszik a háttérben rögzített logo: rogzites2.html

background

Rövidítés: egy összetett tulajdonsággal sok egyszerű tulajdonság értéke állítható be.

Értékek sorrendje rögzített, de tetszőleges számú érték elhagyható!

background: background-color background-image background-repeat background-attachment background-position

```
pozicio1.html

p {
    background-image: url("css3.svg");
    background-size: 10%;
    background-repeat: no-repeat;
}
```

```
pozicio2.html

p {
   background: url("css3.svg") no-repeat;
   background-size: 10%;
}
```

background-size

- auto: Alapértelmezés, eredeti méret.
- szélesség, magasság: utóbbi elhagyásával auto-t feltételez. Használhatók CSS mértékegységek és százalékok (a szülő elem mérete a 100%, nem a sajátja!).
- cover Addig nyújt és vág, amíg le nem fedi a szülő elem teljes területét.
- contain Addig nyújt, amíg egyszer bele nem fér a háttér a szülő elembe.

meret.html

Induljon ki a rogzites2.html fájlból, és alakítsa át a jobb oldali ábrának megfelelően!

- Az írásszín legyen világos szürke!
- A teljes oldal háttere legyen kék (RGB-összetevők: 0, 145 és 190)!
- A <div> elem háttereként állítsa be a HTML5sticker.png fájl!
- Ennek helyzete ne függjön a görgetéstől!
- Helyezze el azt a képernyő közepén!
- A képet méretezze aránytartó módon úgy, hogy éppen kitöltse a rendelkezésre álló helyet!
- Próbálja mindezt a lehető legkevesebb CSS tulajdonság felhasználásával elérni!

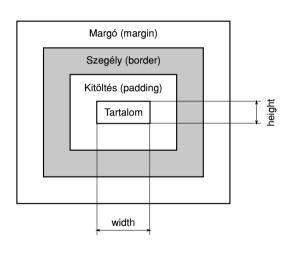

Minden HTML elemet egy doboznak tekintünk. Ezek szerkezete belülről kifelé:

- Az elem tartalma (szöveg, kép, ...)
- Kitöltés (padding; átlátszó)
- Szegély (border)
- Margó (margin; átlátszó)

Megjegyzések

- A szélesség (width) és magasság (height) tulajdonságok a tartalmi rész méreteire vonatkoznak.
- Soron belüli elemek méretét a böngésző határozza meg, nem méretezhetőek át.

10

11

14

16

17

18

22

23

24

25

dobozMeret.html

```
body {
   margin: 0px;
}
P {
   background—color: yellow;
   padding: 20px;
   border: 5px solid red;
   margin: 10px;
}
span {
   background—color: orange;
}
```

```
Ez a bekezdés a szülő (1604y) szélességéhez Igazodik, magassága a tartalom függvénye.

Ez egy 200x100 képpont méretű bekezdés.

A bekezdésben lévő soron belüli elemek mérete nem módosítható!

Kivévo, ha a megjelentős módját blokkszintűre módosítjuk.
```

```
Mit számol bele a böngésző a méret
(width, height) adatokba? \rightarrow
box-sizing
content-box
   Csak a tartalom méretét
```

Tartalom + kitöltés + szegély

* { box-sizing: border-box; }

```
meretezes.html
11
           input[type=text] {
12
             width: 200 px:
             box-sizing: border-box;
13
14
15
           select {
16
             width: 200 px;
17
```

Név:

Véazettséa:

Pl. Gipsz Jakab

középiskola/gimnázium 🔻

border-box

Kényelmes:

Blokk szintű elemek szélessége (width) és magassága (height) megadható:

- auto: alapértelmezett
- valós világbeli, relatív vagy megjelenítőtől függő mértékegység (pl. cm, ex, px)
- a tartalmazó blokk %-ában megadva
- initial: az alapértelmezett értéket használja az örökölt helyett
- inherit: a szülőtől örökölt értéket használja

A merev méretek helyett megadhatók intervallumok is:

max-width

Ennél csak keskenyebb lehet. Felülírja width értékét.

min-width

Ennél csak szélesebb lehet. Ha a tartalom ennél szélesebb, nem veszik figyelembe. A szélesség változásával a magasság is változhat.

max-height

Ennél csak alacsonyabb lehet. Ha a tartalom ennél magasabb, a viselkedés az overflow-tól függ. Felülírja height értékét.

min-height

Ennél csak magasabb lehet. Ha a tartalom ennél alacsonyabb, akkor ekkorára növeli meg a magasságot.

Túlcsordulások kezelése: overflow

visible

A túllógó részek is megjelennek, esetleg rálógva más tartalmakra. Alapértelmezés.

hidden

A túllógó részeket levágják.

scroll

Görgetősávok jelennek meg a túllógó részek megjelenítéséhez. Némelyik böngésző mindig mutatja, mások csak akkor, ha szükséges.

auto

Csak akkor jelennek meg görgetősávok, ha nem fér el a tartalom.

Léteznek overflow-x és overflow-y tulajdonságok csak az egyik irány viselkedésének megadásához.

tulnyulas.html – Ellenőrizze a méretezés hatását, túlcsordulásokat!

```
cp style="width:u500px;uheight:u105px;"><mark>Szélesség és
magasság</mark>A Lorem Ipsum egy egyszerű szövegrészlete,

legutóbb softwarekkel mint például az Aldus Pagemaker.
cp style="min-width:u400px;umax-width:u750px;"><mark>Minimális és
maximális szélesség</mark>Ez egy régóta
```

Szélesség és magasságA Lorem Ipsum egy egyszerű

Az első bekezdés tartalma rálóg a másodikra, túl alacsony a blokk. A második bekezdés maximális méreten. Ha keskenyre állítjuk az ablakot, vízszintes görgetősáv jelenik meg a böngészőablak alján.

A szegélyeknek állítható a

- stílusa (border-style),
- szélessége (border-width), és a
- színe (border-color).

Megjegyzések:

- Utóbbi kettő csak a stílus beállítása esetén működik.
- Minden paraméter állítható külön az egyes oldalakra is.

szegelyek 1.html

Folytonos (solid)
Nincs (none)
Rejtett (hidden)
Pontozott (dotted)
Szaggatott (dashed)
Dupla (double)
Horony (groove)
Perem (ridge)
Süllyesztett (inset)
o and outside (1.1501)

Oldalankénti szegélystílusok megadhatók:

- 1-4 érték megadásával, pl. border-style: dotted dashed solid none;
- Oldalakra vonatkozó tulajdonságokkal: border-*-style, ahol * helyén állhat top, right, bottom, left.

Ha a boder-style-nak

- 1 értéke van
 - felül-jobb-alul-bal (minden oldalra ugyanazt a stílust állítja)
- 2 értéke van

felül-alul jobb-bal

3 értéke van

felül jobb-bal alul

4 értéke van

felül jobb alul bal (óramutató járása szerint)

Hasonlóképpen lehet oldalanként szabályozni a margókat és kitöltéseket is. border-style: solid

border-style: solid none

border-style: double none solid

border-style: dotted dashed double solid

border-left-style: solid

border-top-style: dotted

szegelyek2.html

eltérő stílusú szegélyeket használnak, akkor

none

ha a szomszédnak be van állítva a szegélye, az fog megjelenni

hidden

még ha be is van állítva a szomszéd szegélye, akkor sem fog megjelenni A1 B1 A2 B2

szegelyek3.html

21

26

```
→ ">A1

style="border-style: ⊔none">

→ B2
```

Rövidítések

border: width style color

Minden oldalon beállítja a szegély szélességét, stílusát, színét.

border-*: width style color

A * lehet top, right, bottom és left; csak ezekre állítja a fenti három tulajdonságot.

A margók mindig átlátszók, csak a szélességük állítható:

- 1-4 érték megadásával, pl. margin: 10px 20px 30px 40px;
 (Fent, jobbra, lent, balra; további esetek mint border-style-nál.)
- Oldalakra vonatkozó tulajdonságokkal:
 margin-*, ahol * helyén állhat top, right, bottom, left.

A margó szélessége lehet:

- lacktriangle auto: a tartalom által fel nem használt helyet felosztja egyenlően a bal és jobb oldal közt ightarrow középre igazít
- inherit: a befoglaló, szülő elem beállításait örökli
- CSS mértékegységgel (pl. px, cm) adott
- %: a szülő elem méretének százaléka

Negatív értékek is használhatók.

A blokkok felső és alsó margói időnként összeolvadnak, és a kettő közül csak a nagyobb marad meg:

- szülő szomszédos gyerekei között (szélső gyerekek margói túlnyúlnak a szülőn)
- ha nincs olyan megjeleníthető szegély, kitöltés, stb., ami elválasztaná a szülő és valamely gyerekének alsó/felső margóját
- üres blokkok alsó és felső margóját is összevonják

További részletek

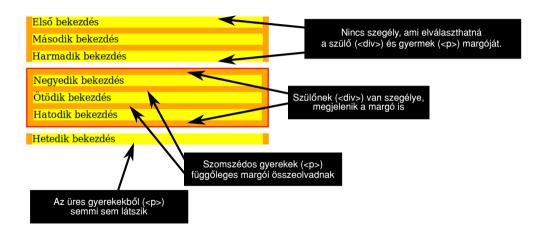

margok.html

```
div {
8
             background—color: orange;
9
10
           div keretes {
11
             border: 2px solid red;
12
13
           р
14
             background—color: yellow;
15
             margin: 10px;
16
```

```
20
             <div>
21
                \langle \mathbf{p} \rangle E \mid s \tilde{o} \text{ bekezdés} \langle \mathbf{p} \rangle
22
                Második bekezdés
23
                \langle \mathbf{p} \rangle Harmadik bekezdés\langle \mathbf{p} \rangle
24
             </div>
25
             <div class="keretes">
26
                \langle p \rangle N  egyedik bekezdés\langle p \rangle
27
                Otödik bekezdés
28
                Hatodik bekezdés
29
             </div>
30
             <div>
31
                \langle p \rangle Hetedik bekezdés\langle p \rangle
32
                \langle p \rangle \langle / p \rangle
33

34
             </div>
```


A kitöltések mindig átlátszók, csak a szélességük állítható:

- 1-4 érték megadásával, pl. padding: 10px 20px 30px 40px;
 (Fent, jobbra, lent, balra; további esetek mint border-style-nál.)
- Oldalakra vonatkozó tulajdonságokkal:
 padding-*, ahol * helyén állhat top, right, bottom, left.

Kitöltés

A kitöltés szélessége lehet:

- inherit: a befoglaló, szülő elem beállításait örökli
- CSS mértékegységgel (pl. px, cm) adott
- %: a szülő elem méretének százaléka

Negatív értékek nem használhatók.

Próbálja meg elkészíteni az ábrának megfelelően a dobozokat! Ezt a részt azzal emeljük ki a szövegből, hogy 15 képpont széles kitöltése van a bal oldalon, mellette egy ugyanolyan széles, narancssárga, egyszínű szegély található.

A héttérszín szürkéjének színösszetevői 240 értékűek.

Fekete alapon fehérrel írva, körben 5 képpontnyi kitöltéssel valami nagyon súlyos aggodalomra okot adó tényt közlünk.

A fejléc írásszín komponensei: 237, 234, 142. A háttérszín összetevők: 173, 116, 36, kitöltés körben 5 képpont, felső margó 10 képpont, a többi oldalon nincs. A szegély körben 1 képpont széles, folytonos, 107, 89, 65 színősszetevőjű vonal.

Az elemek háttérszín-összetevői: 242, 201, 143. A kitöltés körben 5 képpont, margók nincsenek.

A szegélyek itt is ugyanolyan szélességűek és színűek, mint a fejlécben, de csak a két oldalon és alul vannak megrajzolva.

dobozok.html

Körvonal (outline): az elemet a szegélyen kívülről körülöleli, kiemeli környezetéből. Rálóghat más elemekre.

```
outline-style
```

Stílus, mint border-style, pl. solid, dotted, double, ...

A többi tulajdonság beállítása hatástalan a stílus megadása nélkül!

outline-color Körvonal színe. Értéke lehet invert, ami minden háttéren látható.

outline-width Szélesség CSS mértékegységekben, vagy thin, medium, thick.

Rövidítés:

outline: outline-width outline-style outline-color Sorrend tetszőleges, bármelyik érték elhagyható.

outline-offset

A körvonal távolsága a szegélytől. Ez a terület áttetsző.

10 11

12 20

21

22

23

korvonal.htm

```
p {
    background-color: antiquewhite;
    border: 1px solid black;
    width: 90%;
    margin: auto;
}

leírására is, mint például az SVG, XUL stb.

A CSS
    specifikációját a World Wide Web Consortium felügyeli.
A CSS-t a weblapok szerkesztői és olvasói egyaránt
```

A CSS (Cascading Style Sheets, magyarul: lépcsőzetes stíluslapok) a számítástechnikában egy stílusleíró nyelv, mely a HTML vagy XHTML típusú strukturált dokumentumok megjelenését írja le. Ezenkívül használható bármilyen XML alapú dokumentum stílusának leírására is,

A CSS specifikációját a World Wide Web Consortium felügyeli.

megjelenéshez kapcsolódó elemeit. A tervezése során a legfontosabb szempont az volt, hogy elkülönítsék a dokumentumok struktúráját (melyet HTML vagy egy hasonló leíró nyelvben lehet megadni) a dokumentum megjelenésétől (melyet CSS-sel lehet megadni). Az ilyen elkülönítésnek tőbb haszna is van, egyrészt növeli a weblapok használhatóságát, rugalmasságát sa megjelesés kezelhetőségét, másrészt csökkenti a dokumentum tartalmi struktúrájának komplexitását. A CSS ugyancsak alkalmas arra, hogy a dokumentum stílusát a megjelenítési módszer függyénében adja meg, így elkülöníthető a dokumentum formája a képernyön, nyontatási lapon, hangos bőngészőben (mely beszédszintetízátor segítségével olvassa fel a weblapok szövegét), vagy Braille-készüléken megjelenítés

Általános fontcsaládok: nagyon hasonló megjelenésű karakterkészletek

Serif

"Talpas" betűkészletek; főleg bekezdések szövegéhez, mert "vezeti a szemet" az alapvonalon, de képernyőn sokan nehezen olvassák

Sans-serif

"Talp nélküli" betűkészletek, főleg címsorokhoz

Monospace

"Egyenközű", azonos szélességű betűkből álló betűkészletek, főleg forrásszövegekhez

font-family: karakterkészlet kiválasztása

- Karakterkészletek listája; ha valamelyik nincs telepítve, a következővel próbálkozik
 - ightarrow érdemes egy általános fontcsalád nevét tenni a végére
- Ha a névben szóköz van, idézőjelek közé kell tenni
- Jól bejáratott kombinációk, pl.
 - "Times New Roman", Times, serif
 - Arial, Helvetica, sans-serif
 - "Courier New", Courier, monospace

Kiskapitális, a kisbetűket kicsinyített nagybetűkkel helyettesíti.

```
font-style: álló és dőlt betűk
normal
  Álló betűk, alapértelmezés
italic
  Dőlt hetűk
oblique
  "Kevésbé dőlt", gyenge támogatás
font-variant: változatok
normal
  Normál betűk, alapértelmezett.
small-caps
```

Karakterkészletek

font-size: méretezés

Abszolút méretekben

A felhasználó nem méretezheti át. Pl. px (CSS képpont), pt (nyomdai pont).

Relatív méretekben

Felhasználó átméretezheti. Pl. em (1em a bekezdések alapértelmezett mérete = 16px), % (a szülő elem betűkészletének méretéhez viszonyítva), vw (1vw = a viewport szélességének 1%-a; átméreteződik az ablak méretezésével)

Kulcsszavakkal

Előre definiált méretek: xx-small, x-small, small, medium, large, x-large, xx-large.

Átméretezés: smaller, larger.

```
font-weight: "vastagság", "súly"
normal
   Normál szélesség (400), alapértelmezett.
bold
   Félkövér (700)
bolder, lighter
   Növeli, csökkenti a vastagságot
100, 200, 300, ..., 900
   Különféle vastagságok, de többnyire csak a normál és a félkövér támogatott.
```

Rövidítés:

```
font: font-style font-variant font-weight font-size/line-height
   font-family | caption | icon | menu | message-box |
   small-caption | status-bar | initial | inherit;
A méret és a karakterkészlet megadása kötelező. A caption, icon, ...
   kulcsszavakkal lehet a böngésző által valamilyen célra már használt beállításokat
   kérni egy adott helyen.
```

15

16

text-align

Vízszintes igazítás: left (balra), center (középre), right (jobbra), justify (sorkizárt)

Balra igazított szöveg

A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hiperszöveges jelölönyelv) egy leíró nyelv, melyet weboldalak készításéhez fejlesztettek ki, és mára már internetes szabvánnyá vált a W3C (World Wide Web Consertium) támogatásával.

Középre igazított szöveg

A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hiperszőveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv, melyet weboldalak készítéséhez fejlesztettek ki, és mára már internetes szabvánnyá vált a W3C (World Wide Web Consortiun) támogatásával.

Jobbra igazított szöveg

A HTML (angolul: HyperText Markup Language⇒hiperszöveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv, melyet weboldalak készítéséhez fejlesztettek ki, és mára már internetes szabvánnyá vált «XG (World Wide Web Consortium) támogatásával.

Sorkizárt szöveg

A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hiperszőveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv, melyet weboldalak készítéséhez fejlesztettek ki, és mára már internetes szabvánnyá vált a W3C (World Wide Web Consortium) támogatásával.

```
hyphens: elválasztások, hogy a szöveg tördelése még finomabb legyen
none
nincs elválasztás, alapértelmezés
manual
elválasztás csak a kézzel előre megjelölt helyeken (‐, ­)
auto
automatikus elválasztás
```

8

16

elvalasztas.html

- Nincs elválasztás. Nincs elválasztás. Nincs elválasztás.
- 12 cp style="hyphens: manual;">El‐ vá‐ lasz‐ tás 13 kézzel megjelölt he­ lye­ ken. El‐ vá ‐ lasz
 - Automatikus e|vá|asztás. Automatikus

Nincs elválasztás. Nincs elválasztás.

El-vá-lasz-tás kézzel megjelölt helyeken. El-vá-lasz-tás kézzel megjelölt helyeken. El-vá-lasz-tás kézzel megjelölt helyeken.

Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás. Automatikus elválasztás.

```
vertical-align: tetszőleges elem függőleges igazítása
baseline
   szülő szövegének alapvonalához
távolság
  tetszőleges mértékű süllyesztéshez/emeléshez, negatív érték is elfogadott
  sormagasság %-ában megadott emelés/süllyesztés, negatív érték is elfogadott
sub
   szülő alsó indexéhez
super
   szülő felső indexéhez
```

```
top
  sor legmagasabb eleméhez
text-top
  szülő elem szövegének tetejéhez
middle
  szülő közepéhez
bottom
  sor legalsó eleméhez
text-bottom
  szülő szövegének aljához
```

fuggoleges.htm

```
baseline SZÉCHENYI BECYETEM alapyonal
távolság JESZÉCHENYI EGYETEM -10px
 SZÉCHENYI
EGYETEM 50%
sub SZÉCHENYI
SUD ALSÓ INDEX
     SZÉCHENYI
EGYETEM felső index
   SZÉCHENYI

EGYETEM sor legfelső eleméhez
text-top SZÉCHENYI
text-top SZÜLŐ szövegének tetejéhez
middle SZÉCHENYI

SZÉCHENYI

SZÜLŐ KÖZEDÉHEZ
bottom Széchenyi
sor legalsó eleméhez
text-bottom szülő szövegének aljához
```

text-indent

Első sor behúzása: távolság (a bekezdés bal szélétől számított behúzás), % (szülő elem szélességének százalékában adott behúzás)

behuzas.html

A HTML (angolul: HyperText Markup Language=hiperszöveges jelölőnyelv) egy leíró nyelv, melyet weboldalak készítéséhez fejlesztettek ki, és mára már internetes szabvánnyá vált a W3C (World Wide Web Consortium) támogatásával.

Az aktuális változata a 4.01, mely az SGML általános jelölőnyelv egy konkrét alkalmazása (azaz minden 4.01-es HTML dokumentum egyben az SGML dokumentumszabványnak is meg kell, hogy feleljen). white-space: fehér karakterek értelmezése

normal

szomszédos fehér karaktereket összevonja, alapértelmezés

nowrap

nem tördeli a hosszú sorokat, de a szomszédos fehér karaktereket összevonja

pre

utánozza a HTML elem működését, minden fehér karaktert megőriz

pre-line

szomszédos fehér karaktereket összevonja, de tördeli a sorokat, ha szükséges

pre-wrap

minden fehér karaktert megőriz, és tördel, ha szükséges

Nem választ magától monospace karakterkészletet!

```
fahrcels2.html
            white—space: pre;
            font—family: monospace;
10
14
        >
    Fahrenheit — Celsius
15
16
```

```
Fahrenheit - Celsius
        300
                148.9
       280
                137.8
        260
                126.7
        240
                115.6
        220
                104.4
        200
                 93.3
                 82.2
        180
        160
                 71.1
        140
                 60.0
        120
                 48.9
        100
                 37.8
        80
                 26.7
        60
                 15.6
         40
                  4.4
         20
                  -6.7
                -17.8
```

```
letter-spacing: betűk közötti távolság
```

normal

szokásos távolság, alapértelmezés

távolság

betűk közötti távolság, negatív érték is elfogadott

word-spacing: szavak közötti távolság

normal

szokásos távolság (betűmagasság negyede), alapértelmezés

távolság

szavak közötti távolság, negatív érték is elfogadott

tavolsag.html

```
. betusuru { letter-spacing: -.1em }
. betunormal { letter-spacing: normal }
. beturitka { letter-spacing: .5em }
. szoritka { word-spacing: .5cm }
. szosuru { word-spacing: -.2em }

Néhány szóban a <span class="beturitka">betűk távolságát megnöveltük</span>, <span class="betusuru">másutt
```

Néhány szóban a b e t ű k t á v o l s á g á t m e g n ö v e l t ü k , másutt lecsökkentettük, de néhány helyen megőriztük az eredeti állapotot. Hasonlóan a szavak közti szóközöketi slehet sűríteni, de ritkítani is.

```
text-transform: szöveg átalakítása
normal
  nincs átalakítás, alapértelmezés
capitalize
  minden kezdőbetűt nagybetűvel nyomtat
uppercase
  csupa nagybetűvel nyomtat
lowercase
  csupa kisbetűvel nyomtat
```

nagybetu.html

```
    nagykezdo { text—transform: capitalize }
        nagybetu { text—transform: uppercase }
        kisbetu { text—transform: lowercase }
    Ebben a bekezdésben nincsen semmi különös.
    |tt viszont minden szó első betűje nagybetűs.
```

Ebben a bekezdésben nincsen semmi különös.

Itt Viszont Minden Szó Első Betűje Nagybetűs.

LEHET KIABÁLNI IS.

vagy úgy járni, mint szegény nemecsek.

text-decoration-line: vonal húzása a szöveggel párhuzamosan

none

nincs vonalazás, alapértelmezés. Pl. hivatkozások aláhúzásának eltávolításához használható.

underline

aláhúzza a szöveget; félrevezetheti az olvasót, ha nem csak a hivatkozások jelennek meg aláhúzással!

overline

a szöveg fölött húz vonalat

line-through

áthúzza a szöveget

```
text-decoration-style: a vonal stílusa
solid
  folytonos vonal
double
  dupla vonal
dotted
  pontvonal
dashed
  szaggatott vonal
wavy
  hullámos vonal
```

text-decoration-color: a vonal színe

szín

tetszőleges CSS színmegadási móddal

Rövidítés:

text-decoration:

text-decoration-line text-decoration-color text-decoration-style Akár többféle vonal is megadható, tetszőleges rész elhagyható, sorrend tetszőleges

dekoracio.html

A szavak <u>alá</u> és <u>fölé</u> is lehet vonalat húzni, de <u>ki is húzhatjuk</u>, a <u>hejtelenül</u> írt szavakat megjelölhetjük és mindenféle <u>kombinációkat</u> is kitalálhatunk.

text-shadow: szöveg árnyéka

h-shadow v-shadow blur-radius color

vízszintes eltolás, függőleges eltolás, elmosás mértéke, szín.

Az elmosás mértéke elhagyható, a többi kötelező. Az eltolásoknál negatív értékek megengedettek. Vesszővel elválasztva több árnyék is megadható egyszerre.

none nincs árnyék, alapértelmezés

arnyek.html

```
.dupla { text—shadow: #666666 1px 2px, #AAAAAA 2
            \hookrightarrow px 4px; }
         .neon { text-shadow: 0px 0px 10px red: }
         .lathatatlan {
10
          color: white:
11
          text—shadow: 2px 2px 10px black;
12
16
       Dupla árnyékot vet a szöveg 
17
       <p class="neon">Tiszta '80-as évek!</p>
       Csak az árnyék miatt
18
          → olvasható.
```

Dupla árnyékot vet a szöveg.

Tiszta '80-as évek!

Csak az árnyék miatt olvasható.

```
line-height: sormagasság
normal
  betűméretből következő sormagasság, alapértelmezett
szám
  az aktuális betűméretet ezzel szorozva kapja meg a sormagasságot
távolság
  rögzített sormagasság, CSS mértékegységben
  az aktuális hetűméret %-a
```

sormagassag.html

```
p { border: 1px solid black; }
masfeles { line-height: 1.5; }
dupla { line-height: 200%; }

Normál sormagasság 
Másfeles sormagasság 
Kétszeres sormagasság
```

```
Normál sormagasság.
```

Másfeles sormagasság.

Kétszeres sormagasság.

Többféle írásirány támogatott egyazon oldalon

```
irasirany.html

7     .jobbro|Ba|ra {
          direction: rt|;
          unicode-bidi: bidi-override;
10     }

14     Ba|ró| jobbra.
    Jobbró| ba|ra.
```

Balról jobbra.

.arlab lórbboJ

Szövegformázás

Készítse el az ábrán látható weboldalt!

- Induljon ki a szoveg.txt fájlból!
- A címsor betűi között hagyjon 5-5 képpontnyi helyet,
- írja csupa nagybetűvel, és
- jelenítsen meg alatta 3-3 képpontnyival jobbra és lefelé eltolt árnyékot, mely kék színű, és elmosásának sugara 10 képpont!
- A bekezdés legyen sorkizárt igazítású,
- a sormagasság másfélszeres,
- az első sor behúzása 20 képpontnyi,
- és automatikusan elválasztott!
- Az emberek neveit emelje ki zöld színű, dupla aláhúzással!

szoveg.html

ATARI

Az Atari egy amerikai vállalat, a világ egyik leghírosebb vádejáták-koznő, illetve vídeójáták fejlesztőlyvártó-cége, 1972-ben Nolan Bumhallei Sr Ed Dahagy alapítota. Neglaspításákói vádejátékokká foglesztőlyvártó-cége, 1972-ben Nolan Bumhallei Sr Ed Dahagy alapítota. Neglaspításákói vádejátékokká foglestott a legforradátalbanka, hiszem mérőldíchok számá a vádejáték örténelenhen. Elő könczoljuk a Zhari VSS (Vídeo Computer System) volt, amely később az Atari 2600 nevet kapta. 1976-től otthon számítógépeket is gyártotak (Atari 40,000, később X.-sorozal, a 1908-as videójáték-válság alaposa keresztbe tett e égi működésének. A nelnér helyszetbe került céget 1984-ben jazd. Tramiel, a Commodore alapítója és korábbt hálgjónosa vásárolta meg, A ő venetése alati mutaták be 1956-ben a fo fibrs, Motorola 68000 processzoron alapuló Atari ST számítógépcsaládot, amely a nyolcvanas-külencvenes évek fordúlóján igen népszerű volt. Az olcső PC-k elterjedésével az Atari fyloyanatósan piacot veszített, és hába mutatta be az igen fejlett, Motorola 68003 alapí Atari Falcon számítógépet és a ó b lites játóktonolok ödőtúártá az Atari jagurat, a csődő tem kerülhette el. Az Atari Corporation 1996-ban átalakult, majd mengszinintték. Az értekes Atari márkanevet 1998-ban a Hasbro játeksyártó világegévette meg a Hasbro interactive nevű lesínyvállalatot az Atari márkához kapcsolódó jogokkal együtt. A cég jelenleg Atari S.A. néven működik.